

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3806/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 24.Beüf.8929/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.10.570/2024/2. számú végzése, és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 24.Beüf.8929/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy előzménye, valamint az indítványban és annak kiegészítésében foglaltak lényege a következő.
- [3] 2.1. Az indítványozó 2023. március 16-án feljelentést tett a Központi Nyomozó Főügyészségen 19 bíró ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 304. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő jogellenes fogvatartás büntette miatt.
- [4] A feljelentésben foglalt tényállás lényege szerint az indítványozóval szemben büntetőeljárás volt folyamatban a Nyíregyházi Törvényszéken, s az indítványozó 2015. február 28. napjától előzetes letartóztatásban volt. A kényszerintézkedés tartama alatt 2018. március 14-én a Kúria a 2018. évi országgyűlési képviselői választásokra nyilvántartásba vette egy pártnak a listáját az országgyűlési képviselő-jelöltekkel, melynek az indítványozó is tagjai közé tartozott.

- [5] A feljelentés szerint erre tekintettel az indítványozót 2018. március 14. napjától mentelmi jog illette meg, így vele szemben az országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 74. § (1) bekezdése értelmében csak az Országgyűlés előzetes hozzájárulásával lehetett büntetőeljárást indítani vagy folytatni, továbbá büntető eljárásjogi kényszerintézkedést alkalmazni.
- [6] E körülményről az indítványozó védője több ízben – telefonon és elektronikus üzenetben – tájékoztatta a büntetőügyben eljáró bíróságot, illetve azt 2018. március 16-án az erre szolgáló nyomtatványon is bejelentette, kérve az előzetes letartóztatás megszüntetését. Az elektronikus üzenet és a nyomtatvány 2018. március 19-én került iktatásra, majd a Nyíregyházi Törvényszék eljáró tanácsa a 2018. március 2-án meghozott 4.B.816/2016/213. számú határozatával a büntetőeljárást felfüggesztette és az indítványozó előzetes letartóztatását megszüntette. Az indítványozó szabadon bocsátására 2018. március 20-án 16 órát követően került sor.
- [7] A feljelentés szerint az indítványozót 6 napon keresztül a mentelmi jog ellenére jogellenesen, az Ogytv. 74. § (1) bekezdésébe ütközően tartották fogva a büntetőügyben eljáró bíróságok.
- [8] A Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség a 2023. március 31-én meghozott 3.Nyom.169/2023/1. számú határozatával – bűncselekmény hiányában – a feljelentést elutasította.
- [9] Az indítványozó a határozattal szemben panaszt jelentett be, melyet a Központi Nyomozó Főügyészség a 2023. május 17. napján meghozott NF.689/2023/1-I. számú határozatával – mint alaptalant – elutasított. Határozatában az ügyészség osztotta a nyomozó hatóság jogi álláspontját, egyúttal tájékoztatta az indítványozót a pótmagánvádlóként történő fellépés lehetőségéről, feltételeiről, a pótmagánvádló jogairól és kötelezettségeiről.
- [10] 2.2. Az indítványozó ezt követően a törvényes határidőn belül sajátkezűleg írt és aláírt vádindítványt terjesztett elő az ügyészségnek.
- [11] Az indítványozó a vádindítványban megismételte a feljelentésében foglaltakat, valamint az állításai alátámasztása érdekében hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezményében és az Alaptörvényben foglaltakra, előadta továbbá, hogy jogi szakvizsgával rendelkezik, mely szükségtelenné teszi a kötelező jogi képviselőt, ezzel egyidejűleg azonban pártfogó ügyvéd kirendelését indítványozta.
- [12] A Debreceni Járásbíróság, a Hajdúböszörményi Járásbíróság, a Hajdúszoboszlói Járásbíróság, a Berettyóújfalui Járásbíróság, a Püspökladányi Járásbíróság, a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla bírái elfogultsági nyilatkozatot és kizárás iránti bejelentést tettek, mely alapján a Kúria a 2023. november 15-én a bírókat az eljárásból kizárta, és az elsőfokú eljárás lefolytatására a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, az esetleges másodfokú eljárás lefolytatására a Fővárosi

Törvényszéket, valamint az esetleges harmadfokú eljárás lefolytatására a Fővárosi Ítéltáblát jelölte ki.

- [13] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a vádindítványt a 2024. március 5-én meghozott 3.B.11.171/2023/3. számú végzésével a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 794. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt okból (mivel a sértettnek nem volt jogi képviselője), valamint a Be. 794. § (1) bekezdés *d)* pontjában írt okból (mivel a vádindítvány nem tartalmazta a Be. 793. § (2)-(3) bekezdésében foglaltakat) elutasította. Egyben a végzésben a bíróság tájékoztatta az indítványozót, hogy a végzés kézbesítésétől számított 15 napon belül a vádindítványt ismételten benyújthatja, ha az elutasítás oka már nem áll fenn.
- [14] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. május 17. napján kelt 24.Beüf.7139/2024/3. számú végzésével az elsőfokú végzést – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.
- [15] 2.3. Az elsőfokú határozat kézbesítését követően a pótmagánvádló – jogi képviselője útján – a vádindítványt a Be. 794. § (2) bekezdése alapján a törvényes határidőn belül, 2024. március 22-án ismételten benyújtotta. A vádindítványban az indítványozó a bírókat – mint vádlottakat – a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *c)* pontja szerint minősülő jogellenes fogvatartás büntetével vádolta.
- [16] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2024. június 20. napján meghozott 3.B.10.570/2024/2. számú végzésével az indítványozó mint pótmagánvádló vádindítványát elutasította. A bíróság hivatkozása szerint a Be. 793. § (2) bekezdésének *a)* pontja a 422. § (1) bekezdésének *b)* pontjára visszautalva rögzíti, hogy a vádindítványnak tartalmaznia kell – többek között – a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását.
- [17] A bíróság megállapítása szerint a történeti tényállás továbbra sem tartalmazta azokat a tényadatokat, amelyek alapján a vádlottak szándékosságára és az indítványozó személyi szabadságától való jogellenes megfosztásra lehetne következtetni. A törvényi tényállás jogi fogalmainak használata nem követelmény, azonban a történeti tények leírásának oly mértékben konkrétan kell lenniük, hogy azokból – bizonyítottságot feltételezve – a büntetőtörvénybe ütköző cselekményre lehessen következtetni.
- [18] A bíróság megállapítása szerint az indítványozó ugyan kitért arra, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés tárgyában mely bíró, illetve bírósági tanács járt el első- és másodfokon, megjelölte az e tárgykörben hozott határozatok számát is, ahogyan a mentelmi jogról való tájékoztatás és annak alapján a letartóztatás megszüntetésére irányuló indítvány előterjesztésének mikéntjét és tartalmát is. Ennek ellenére a történeti tényállás nem tartalmazta azon konkrét magatartásokat, amellyel – az indítványozó álláspontja szerint – az egyes vádlottak megvalósították a terhükre rótt bűncselekményt. Nem derül ki, hogy a megvádolt

személyek milyen magatartás kifejtésével járultak hozzá a jogellenes fogvatartásához, valamint az sem, hogy az indítványozó milyen indokok alapján – és milyen bizonyítékokkal alátámasztva – következtet arra, hogy azt a vádlottak a következményeket kifejezetten kívánva vagy abba belenyugodva követték el.

- [19] A bíróság kimondta, hogy mindezek alapján a vádindítványban foglalt történeti tényállás annak bizonyítottsága esetén sem alkalmas arra, hogy a megvádolt személyek büntetőjogi felelősségre vonását eredményezze.
- [20] 2.4. Az indítványozó és jogi képviselője fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2024. szeptember 19. napján meghozott 24.Beüf.8929/2024/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [21] A másodfokú bíróság kiegészítette az elsőfokú végzést annyiban, hogy megállapította, miszerint a vádindítvány 1.) pont alatt az eljárás tárgyaként jelöli meg az előzetes letartóztatást már annak elrendelésétől, 2015. február 28. napjától kezdődően. Továbbá - a másodfokú határozat indokolása szerint - a vádindítvány részletesen felsorolta azokat a határozatokat, melyeket 2017. augusztus 4-ig a különböző bíróságok a letartóztatása tárgyban hoztak, s egyben a vádindítvány kezdeményezte valamennyi bíró büntetőjogi felelősségre vonását, akik bármelyik döntés meghozatalában részt vettek. A másodfokú határozat indokolása szerint továbbá a vádindítvány szintén az eljárás tárgyává tette a letartóztatás ismételt elrendelését, amire 2018. május 28-án került sor.
- [22] Valamint rögzíti a másodfokú határozat indokolása, hogy – a vádindítvány szerint – az alkalmazott kényszerintézkedés ellentétben állt az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Európai Egyezményével, (az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény, a továbbiakban: EJEE), melynek megsértése okán eljárást kezdeményezett a Magyar Állammal szemben 61306/16. számon az Európai Bíróság előtt, mely a sérelmet meg is állapította.
- [23] A másodfokú határozat indokolása rögzítette azt is, hogy – a vádindítvány szerint – a folyamatban lévő büntetőeljárás során mind a terhelt, mind védője rendszeresen felhívta a figyelmet arra, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása jogsértő, ennek ellenére az a vádindítványban írtak szerint több éven keresztül meghosszabbításra, majd a 2018. évi országgyűlési választásokat követően ismételten elrendelésre került.
- [24] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzésének indokolását kiegészítette továbbá azzal, hogy a vádindítvány 1.) tényállása sem tartalmaz olyan szándékos és aktív magatartást vagy mulasztást az ott megjelölt személyek egyike részéről sem, mely a pótmagánvádló személyi szabadságának jogellenes elvonásaként volna értékelhető. A másodfokú határozat indokolása szerint ennek oka, hogy a

vádindítványban feltüntetett utolsó sérelmezett határozat (elkövetési idő) azt megelőzően született, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága, a 2019. április 25-én kihirdetett határozatával egyezményesértést állapított volna meg az alkalmazott kényszerintézkedéssel kapcsolatban.

- [25] A másodfokú bíróság indokai szerint a nemzetközi bíróság 2019. április 25-én kihirdetett határozatát megelőzően a nemzetközi bíróság iránymutatásának szándékos megsértése, vagy figyelmen kívül hagyása fogalmilag kizárt. Mivel az 2018. június 29-én még nem létezett, így abból figyelembe vehető jogi kötelezettség sem származhatott. Az pedig, hogy az alapeljárásban a terhelt és védője, illetőleg az eljáró bíróságok álláspontja egymástól eltérő volt, csupán jogi szempontú véleménykülönbség megállapítására adhat alapot, szándékos bűncselekmény elkövetését nem jelentheti.
- [26] 2.5. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.10.570/2024/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 24.Beüf.8929/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [27] Az indítványozó vitatta az első- és másodfokú végzésben foglalt azon megállapítást, hogy a vádindítvány nem tartalmazta a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását. Indítványában is részletezte, hogy a vádindítvány mit tartalmazott.
- [28] Álláspontja szerint az előzetes letartóztatásáról és annak meghosszabbításáról döntő bírók azért követték el a bűncselekményt, mert ő minden eljárás során felhívta a figyelmüket arra, hogy előzetes letartóztatása az EJEE 5. cikk 3. és 4. pontjába ütközik. Az előzetes letartóztatását a mentelmi jogára tekintettel megszüntető bíró azáltal is elkövette a bűncselekményt, hogy bár 2018. március 19-én tudomást szerzett arról, hogy az indítványozót március 14-étől mentelmi jog illeti meg, döntését csupán március 20-án hozta meg.
- [29] Az indítványozó szerint mindezek alapján vádindítványa megfelelt a Be. 422. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előírásoknak.
- [30] Az indítványozó indokai szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt alapjogait sérti, hogy a bíróságok önkényesen értelmezték a Be. szabályait és elutasították – az álláspontja szerint – a törvényi feltételeknek megfelelő vádindítványát.
- [31] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

- [32] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék támadott végzése tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdés szerinti hatvan napos határidőn belül terjesztette elő.
- [33] 3.2. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [34] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, érintettsége pótmagánvádlóként fennáll a Fővárosi Törvényszék eljárásával összefüggésben.
- [35] 3.3. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, valamint a támadott bírói döntéseket.
- [36] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés *b)* pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [37] Az indítványozó alkotmányjogi panasa szerint a vádindítvány tartalmazta a vád tárgyává tett cselekmények pontos leírását. Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét amiatt állította, hogy a bíróságok önkényesen utasították el vádindítványát. Viszont az indítványozó azt nem fejtette ki, hogy az Alaptörvényben biztosított, tisztességes eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz való jogát milyen okból és módon sérti – az álláspontja szerint – a törvényi feltételeknek megfelelő vádindítványának elutasítása. Az indítványozó a bíróságok ténymegállapítását vitatta (másként szólva azt, hogy a vádindítvány nem felel meg, illetve megfelel-e a törvényi feltételeknek).
- [38] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseinek sérelmét azonban nem mutatta be, nem mutatta fel. Érveivel, illetve érvelésével valójában nem teremtett alkotmányjogilag értékelhető kapcsolatot az Alaptörvény rendelkezései és az általa vitatott bírói ténymegállapítás és jogértelmezés között.
- [39] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az alapügyben eljáró bíróság előtt, illetve számára az a törvényességi kérdés volt eldöntendő, hogy a vádindítvány alapján bizonyítási eljárás lefolytatásának megvannak-e a törvényi előfeltételei.
- [40] Következésképpen, az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1) bekezdés (1b) bekezdés *b)* pontjában foglalt feltételnek, így a kérelem nem határozott.

[41] 4. Ekként az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései szerint eljárva, az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* pontjára tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) bekezdésére is – visszautasította.

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró